

Brief aan de raad

2020-0166408

Onderwerp: Uitgangspunten samenwerking nieuwe Wet Inburgering en raadsinformatiebrief

15 december 2020

Aan de leden van de raad,

Deze RIB is bedoeld om u als raad te informeren over de uitgangspunten betreffende de implementatie en de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering, en u tevens voor te bereiden op het vervolgproces.

Inleiding

Per 1 januari 2022 krijgt de gemeente een nieuwe wettelijke verantwoordelijkheid, de inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Dan treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking, met daarin nieuwe gemeentelijke taken.

Het doel van de nieuwe wet is dat alle inburgeringsplichtigen (asiel-, gezinsmigrant en overige migranten) snel en volwaardig meedoen in de Nederlandse maatschappij, liefst via betaald werk. Inzet is dat inburgeringsplichtigen het voor hen hoogst haalbare taalniveau bereiken, in combinatie met gerichte inspanningen op het gebied van participatie.

De gemeenten Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht en Hendrik Ido Ambacht gaan dit in gezamenlijkheid ontwikkelen en uitvoeren, samen met de SDD. Deze samenwerking wordt voorbereid. Hierbij wordt uitgegaan van de afspraken dat de gemeenten de kaders stellen en de SDD het grootste deel van de taken uitvoert. Stichting Vluchtelingenwerk behoudt de taken die zij nu ook al uitvoert en krijgt als extra taak het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid. De vier gemeenten subsidiëren Vluchtelingenwerk hiervoor.

Samenwerking in de uitvoering van de wet inburgering

De vier gemeenten hebben elkaar gevonden op de inhoud. Deze gemeenten hebben een gedeelde kijk op de aanpak. Allen vinden het van belang dat de inburgering plaatsvindt binnen het bredere sociale domein. In het bijzonder in de relatie met de Participatiewet. De verbinding van beide wetten in de aanpak heeft meerwaarde in zowel het bevorderen van de taalverwerving en het taalniveau, als ook op het bevorderen van het sneller en duurzaam participeren in de maatschappij (bij voorkeur in een baan). Taal is nodig om te participeren en, andersom, het toepassen van taal in een werkcontext draagt bij aan het sneller leren van de taal. Vanuit deze gedeelde visie zien deze gemeenten een belangrijke taak weggelegd voor de SDD, als huidige uitvoerder van de Participatiewet en voor de uitvoering (regie) op de nieuwe taken uit de inburgeringswet.

Uitgangspunten samenwerking nieuwe Wet Inburgering en raadsinformatiebrief

De SDD wordt de spin in het web en verbindt de inburgering aan de Participatiewet (en andersom). Daarnaast verbindt zij deze aanpak ook aan andere domeinen die relevant zijn voor de participatie en het proces van inburgering van inburgeraars. Onze lokale partners en Zwijndrechtse initiatieven hebben eveneens een belangrijke rol in de maatschappelijke participatie van inburgeraars. De SDD zorgt dat daarop in de uitvoering geschakeld wordt, indien dat de individuele kansen vergroot of eventuele belemmeringen weg kan nemen. Binnen de eigen geledingen van de SDD bevindt zich al nuttig en relevant aanbod, zoals het team statushouders met toegewijde regisseurs, de WMO, Schuldhulpverlening, Bijstandsverlening, relatie naar Baanbrekend, e.d.. Daarbuiten zijn belangrijke partners het VIVERA SWT en Vluchtelingenwerk. Hiertussen moeten korte lijnen zijn en snel geschakeld kunnen worden. De SDD is zelf aanwezig in die gemeenten, en betreft daar haar lokale netwerk.

Tot slot zit er ook een praktische kant aan de samenwerking. Om een werkbaar en robuuste aanpak te hebben, is het nodig dat de groep mensen waarvoor de wet bedoeld is, groot genoeg is. De doelgroep is onderhevig aan fluctuaties. Met elkaar kunnen we meer volume creëren. Meer volume betekent meer maatwerk, meer aanbieders, hogere kwaliteit en betere prijs. Het dempt ook eventuele nadelige effecten van te grote fluctuaties in de instroom van de leerroutes, met het risico op het verminderen van kwantiteit (afhaken aanbieders) en kwaliteit.

Om de samenwerking tussen de vier gemeenten en de SDD vorm te geven, zijn er uitgangspunten opgesteld (zie de bijlage 1). Deze uitgangspunten gaan niet alleen in op de inhoudelijke overeenstemming tussen de gemeenten, maar ook op de verdeling van taken en bevoegdheden.

Beleidskader

De vier gemeenten en de SDD werken gezamenlijk aan het beleidskader voor de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering. Dit beleidskader zal eveneens ter vaststelling worden voorgelegd aan u als gemeenteraad. U wordt gevraagd deze ter bespreking aan de orde te laten komen in de oriëntatieavond van 9 maart 2021. De onderwerpen waarover u als raad dan zal worden gevraagd te besluiten, zijn als volgt:

- Het vaststellen van het beleidskader
- Het reserveren van de daarvoor bestemde rijksmiddelen
- de uitvoering van de taken, waarvoor de SDD de uitvoerende partij wordt, door middel van mandatering te beleggen bij de GR/SDD i.o.

Evaluatie programma 'Thuis in Zwijndrecht'

De afgelopen jaren is het programma 'Thuis in Zwijndrecht' uitgevoerd. De evaluatie van dit programma loopt parallel aan het proces tot het invoeren van de nieuwe wet inburgering. De verantwoordelijkheden die de nieuwe wet inburgering met zich meebrengt, hebben een relatie met de ervaringen die we hebben opgedaan in het kader van de uitvoering van het programma 'Thuis in Zwijndrecht'.

De bespreking van de uitkomsten van het programma 'Thuis in Zwijndrecht' zullen op dezelfde avond plaatsvinden als de bespreking van het beleidskader voor de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

***Uitgangspunten samenwerking nieuwe Wet Inburgering en
raadsinformatiebrief***

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

Bijlage(n): 1 Uitgangspunten samenwerking Wet Inburgering

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,

Uitgangspunten nieuwe Wet inburgering

*Gemeente Dordrecht, gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, gemeente Papendrecht, gemeente
Zwijndrecht, gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, Sociale Dienst Drechtsteden
November 2020*

Uitgangspunten van de samenwerking

1. De Sociale Dienst Drechtsteden voert de Wet inburgering uit voor de gemeenten Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht.

Om uitvoering te kunnen geven aan de taken in deze wet worden bevoegdheden aan de SDD gemandateerd. Hiermee blijven de gemeenten eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de inburgering en hebben een kaderstellende rol richting de SDD. De uitvoerende bevoegdheden en de bevoegdheid om beleidsregels vast te stellen worden gemandateerd aan de SDD. Het beleid wordt voorbereid in samenwerking (co-creatie) tussen de SDD en de vier gemeenten. Deze gezamenlijke voorbereiding leidt tot een zo uniform mogelijk beleid.

2. Er is een bestuurlijk overleg Inburgering met de wethouders van de vier gemeenten

Er wordt een wethoudersoverleg Inburgering ingesteld. In dit wethoudersoverleg vindt de bestuurlijke afstemming plaats tussen de vier gemeenten over de uitvoering en het beleid. Uit de samenwerkende regiogemeenten wordt vooralsnog geen regionaal portefeuillehouder inburgering aangewezen. Omdat niet elke Drechtsteden-gemeente de taken van de Wet inburgering overdraagt aan de SDD, heeft het PFO Sociaal geen adviserende rol over de uitvoering en het beleid van de Wet inburgering.

Inhoudelijke uitgangspunten

3. We zetten in op duurzame participatie naar vermogen

Participatie moet passend zijn bij de talenten, kennis en interesses van de inburgeraar. Dit betekent maatwerk voor elke inburgeraar. We gaan niet altijd voor de snelste maar wel altijd voor de beste weg naar participatie. De inzet is primair gericht op economische participatie (betaalde arbeid/financieel onafhankelijk) en te allen tijde op maatschappelijke participatie (vrijwilligerswerk, werkervarings- en participatieplekken, lid van vereniging, deelname aan andere sociale netwerken).

4. We staan naast de inburgeraar

We ondersteunen inburgeraars in hun weg naar participatie in de samenleving en inburgering. We zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid dat de inburgeraar hierin slaagt. We staan naast de inburgeraar. We ondersteunen, faciliteren, bieden maatwerk en nemen waar nodig tijdelijk over. De intensiteit hiervan is afhankelijk van de zelfredzaamheid van de inburgeraar.

5. We beschouwen inburgering als onderdeel van het sociaal domein

Inburgering is meer dan het kennis opdoen van de Nederlandse taal en maatschappij. Inburgering is een middel, naast andere middelen, om mee te kunnen doen in de samenleving. In deze brede opvatting wordt inburgering tegelijk en afgestemd ingezet met andere onderdelen en middelen uit het sociale domein, zoals de Participatiewet, sport, zorg enzovoorts. Een brede opvatting van inburgering versterkt de snelheid en effectiviteit van duurzame participatie.

Implementatie uitgangspunten

6. Inburgering wordt nabij en lokaal ingebed

Inburgering moet zowel mentaal als fysiek nabij de inburgeraar worden georganiseerd. Wat betreft het mentale betekent dit het opbouwen van vertrouwen en verbinding met de inburgeraar. Wat betreft het fysieke betekent dit dat de casusregisseur werkt in de lokale gemeente. Er moet tijdens het inburgeringsproces kennis zijn van en een goede samenwerking met lokale organisaties.

7. Inburgering wordt integraal georganiseerd

Maatwerk leveren bij de inburgering van een statushouder vraagt om een samenhangende aanpak. Dat gaat over werk en inkomen, over zorg, sport, huisvesting, schuldenproblematiek enzovoorts. Deze domeinen bieden kansen of juist belemmeringen op het pad naar participatie. Een goede samenwerking intern binnen de SDD en afstemming met gemeentelijke afdelingen en de externe partners binnen die domeinen is daarbij onmisbaar.

8. De implementatie wordt gezamenlijk uitgevoerd

De implementatie en invoering van de nieuwe Wet Inburgering is een nauwgezette co-creatie. De uitvoering wordt zoveel als mogelijk uniform ingericht, waarbij ruimte is voor lokaal maatwerk om aan te sluiten bij de lokale infrastructuur. In de toekomst (uitvoeringsfase) zal deze co-creatie voortgezet worden. Hierbij zoeken we in onze samenwerking naar effectiviteit en synergie.

9. Bij de inzet van (ontschotte) middelen streven we naar maatschappelijke impact

We onderzoeken hoe de inzet van middelen en budgetontschotting kan bijdragen aan de grootst mogelijke maatschappelijke impact. Dit doen we op onderdelen door het uitwerken van businesscases. Immers: hoe meer we, ook financieel, gunstige verbindingen kunnen leggen met andere beleidsterreinen, hoe meer we gestalte kunnen geven aan inburgering als onderdeel van het sociaal domein.